

Dato: 01.04.2020

Retningslinje for saksbehandling av dispensasjonssøknader som følge av Korona-situasjonen

Den krevende situasjonen Korona-smitte medfører blant annet for bemanning, kan utgjøre et særskilt tilfelle. Det betyr at inngangsvilkåret i matloven § 32 for å gi dispensasjon er oppfylt. Mattilsynet kan gi dispensasjon fra bestemmelser gitt i eller i medhold av matlovens kapittel 2 og 3. Ordlyden gir Mattilsynet en skjønnsmessig adgang til å fritta fra noe som er påbudt.

Så langt som mulig må regelverkskravene følges og arbeid med å sikre fiskehelse og fiskevelferd fortsette som normalt. Imidlertid kan enkelte av de månedlige kontrollene som utføres av fiskehelsepersonell gjennomføres som ikke fysisk kontroll så fremt situasjonen på den enkelte lokalitet tilsier at det er forsvarlig. Det kan likevel bli umulig for oppdrettere å følge alle reglene samtidig. Ved for eksempel knapphet på veterinærer/fiskehelsebiologer til å ta oppdrag for oppdrettsnæringen kan det være nødvendig å prioritere mellom de ulike oppdragstyper regelverket stiller krav om. Konsekvensen av en slik prioritering vil være at ikke alle reglene følges. Mattilsynet kan dispensere fra regelverkskrav dersom det ikke er mulig å følge regelen. Dispensasjoner i denne perioden vil være begrunnet i å i størst mulig grad sikre effektiv og riktig ressursbruk i denne, mest uavklarte perioden for samfunnet.

Dispensasjoner betyr ikke at regelverket oppheves og de kravene som det er mulig å følge må følges. Dispensasjoner skal ikke rekke lenger enn det som er strengt nødvendig for å oppfylle formålet med dispensasjonen. «Strengt nødvendig» betyr at det ikke finnes et aktuelt alternativ til å gjøre noe på en annen måte.

Vi forutsetter at virksomheten som søker dispensasjon kan dokumentere at det er:

- Mangelen på tilgjengelige ressurser som er grunnen til at regelverket ikke er fulgt
- Alle rimelige forsøk på å etterleve regelverket er gjort
- Satt inn tilgjengelige tiltak for å kompensere for eventuelle konsekvenser av at regelverket ikke er fulgt

I denne retningslinjen vises det til følgende liste over prioritering for fiskehelsepersonell. Ved mangel på fiskehelsepersonell mener Mattilsynet at ressursene skal prioriteres til følgende oppgaver i denne rekkefølgen:

1. Helsekontroll ved forøket dødelighet og mistanke om sykdom eller dårlig velferd. Dette gjelder alle anlegg.
2. Vurderinger knyttet til gjennomføring av nødvendige behandlinger, evaluering av disse og utskrivning av resepter.
3. Prøvetaking innen syv dager i anlegg 30 km fra anlegg med påvisning av PD i overvåkingssone (krav i nasjonal PD-forskrift)
4. Attestasjon av vask og desinfeksjon for fartøy ved oppdrag som medfører høy risiko for smitteoverføring. (krav i kontrollområdeforskrifter, transportforskriften og nasjonal PD-forskrift)
5. Helsekontroll i anlegg i kontrollområder for PD. (krav i PD-kontrollområdeforskrifter)
6. Helsekontroll i anlegg i overvåkingssoner for ILA. (krav i ILA-kontrollområdeforskrifter)
7. Månedlige prøveuttak for PD i produksjonsområde 1, 7 og 8. (krav i nasjonal PD-forskrift)
8. Helsekontroll i anlegg i områder som skal vedlikeholde (kategori I) sykdomsfri status for ILA.
9. Rutinemessig helsekontroll (krav i akvakulturdriftsforskriften)
1. 10. Månedlig prøveuttak for PD i produksjonsområde 2, 3, 4, 5, 6 og 9-13. (krav i nasjonal PD-forskrift)

Jo høyere opp det står på listen, jo høyere prioritet har kravet. Det er høyere terskel for å dispensere for krav som står høyt opp på listen enn krav lenger ned på listen.

Dispensasjon fra PD-forskriften § 4 krav til rutinemessig prøvetaking og testing

Dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog til rutinemessig prøvetaking og testing, kan kravet i § 4 første ledd fravikes.

Kriterier:

- Det må likevel tas prøver i produksjonsområde 1, 7 og 8 så fremt det finnes kapasitet i tråd med prioriteringen over.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra PD-forskriften § 10 krav om inspeksjon og attestasjon

Dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog til å inspisere og attestere rengjøring og desinfeksjon av brønnbåter, kan kravet i § 10 første ledd, annet punktum fravikes.

Kriterier:

- Hvis kravet er fraveket, skal karantenetiden være på minst 48 timer fra rengjøringen og desinfeksjonen er gjennomført.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra PD-forskriften § 13 krav om undersøkelse og prøvetaking innen syv dager

Dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog til å følge kravet i § 13 første ledd, kan kravet fravikes.

Kriterier:

- Undersøkelsene må likevel gjennomføres innen 14 dager så fremt det finnes kapasitet i tråd med den prioriteringen Mattilsynet har bestemt.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra transportforskriften § 20 a krav om inspeksjon og attestasjon

Dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog til å inspisere og attestere rengjøring og desinfeksjon, kan kravet i § 20 a første ledd annet punktum, fravikes.

Kriterier:

- Hvis kravet er fraveket, skal karantenetiden være på minst 48 timer fra rengjøringen og desinfeksjonen er gjennomført.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra transportforskriften § 20 a krav om 48 timers karantene

Dersom problemer med bemanning fører til at brønnbåtkapasiteten er så lav at kravet om 48 timers karantenetid gir alvorlige konsekvenser for fiskehelsen eller fiskevelferden, kan kravet fravikes.

Kriterier:

- Hvis kravet er fraveket, skal det foreligge dokumentasjon på at redusert bemanning og kapasitet fører til at en karantenetid på 48 timer får alvorlige konsekvenser for fiskehelsen eller fiskevelferden, og at oppdrag er prioritert ut fra hensynet til fiskehelse og fiskevelferd.
- karantenetiden skal være på minst 24 timer fra rengjøring og desinfeksjon er gjennomført,
- rengjøring og desinfeksjon skal være inspisert og attestert av veterinær eller fiskehelsebiolog, og

Det siste oppdraget, før overgang til transport av settefisk, skal ha vært i akvakulturanlegg uten

- forøket dødelighet på grunn av smittsom sykdom,
- uavklart forøket dødelighet, eller
- restriksjoner på grunn av alvorlig smittsom sykdom.

Dispensasjon fra lakselusforskriften § 6 krav om ukentlig lusetelling

Dersom problemer med bemanning gjør at det ikke er kapasitet til å følge kravet til telling som følger av § 6 andre ledd, kan krav til ukentlige tellinger av lakselus i alle merder fravikes.

Kriterier:

- Sjøtemperaturen er under 10 grader og
- Lusetall på forrige telling var under tillatt nivå og
- Det er ikke tegn til store påslag av lus.
- I løpet av en 14 dagers periode skal alle merder likevel telles. Dette kan gjøres som telling av alle merder hver 14 dag eller halvparten av merdene hver uke.
- Dersom telling ikke gjennomføres etter § 6, skal det forklares og begrunnes i kommentarfeltet i skjema ved ukentlig rapportering av lusetall.

Dispensasjon fra akvakulturdriftsforskriften krav om månedlig helsekontroll

Akvakulturdriftsforskriften § 50, 50 a og 62.

Dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog til å gjennomføre helsekontroll etter § 50, 50 a eller 62, kan kravet fravikes.

Kriterier:

- Det må likevel være gjennomført minst en kontroll hver fjerde måned, i alt minst tre årlige kontroller.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra kontrollområdeforskrifter PD

Krav til helsekontroll og prøvetaking kan fravikes dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog i området til å utføre oppdraget.

Kriterier:

- Helsekontroll og prøvetaking skal gjennomføres så fremt det finnes kapasitet så fremt det finnes kapasitet i tråd med den prioriteringen som følger av listen over.
- Det må være gjennomført minst en kontroll hver fjerde måned.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Krav til å inspisere og attestere rengjøring og desinfeksjon kan fravikes dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog i området til å utføre oppdraget.

Kriterier:

- Inspeksjon og attestasjon skal gjennomføres så fremt det finnes kapasitet i tråd med den prioriteringen som følger av listen over.
- Hvis kravet er fraveket, skal karantenetiden være på minst 48 timer fra rengjøringen og desinfeksjonen er gjennomført.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.

Dispensasjon fra kontrollområdeforskrifter ILA

Krav til månedlig helsekontroll og prøvetaking i overvåkingssonen i kontrollområdet kan fravikes dersom det ikke er kapasitet hos veterinær eller fiskehelsebiolog i området til å utføre oppdraget.

Kriterier:

- Helsekontroll og prøvetaking skal gjennomføres så fremt det finnes kapasitet så fremt det finnes kapasitet i tråd med den prioriteringen som følger av listen over.
- Det må være gjennomført minst en kontroll hver fjerde måned.
- Det må foreligge en erklæring fra veterinæren eller fiskehelsebiologen på at det ikke er kapasitet til å utføre oppgaven og at veterinæren eller fiskehelsebiologens ressurser er prioritert i tråd med listen over.